

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

**REKENINGKUNDE
ANTWOORDEBOEK
VOORBEREIDENDE EKSAMEN 2008**

NAAM VAN LEERDER: _____

VRAAG	MAKS.	EKSAMINATOR	MODERATOR
1	40		
2	70		
3	70		
4	45		
5	45		
6	30		
TOTAAL	300		

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 17 bladsye.

VRAAG 1

1.1	Het Umlazi Handelaars, volgens die April 2008 Bankstaat, 'n gunstige banksaldo of 'n oortrokke banksaldo? Gee 'n rede vir jou antwoord.	<input type="text"/> <input type="text"/> 2
1.2	Bereken die ontbrekende banksaldo in die Algemene Grootboek van Umlazi Handelaars op 30 April 2008. Dui aan of dit 'n gunstige of 'n ongunstige saldo is.	<input type="text"/> <input type="text"/> 6
1.3.1	Verduidelik kortliks wat die probleem met tjem no. 123 is.	<input type="text"/> <input type="text"/> 3
1.3.2	Watter inskrywings sal die boekhouer gedurende Mei 2008 met tjem no. 123 moet maak?	<input type="text"/> <input type="text"/> 2

1.7 1.7.1	Punte wat jy in 'n verslag aan die hoofrekenmeester sal gee: Wat vermoed jy doen die kassier onwettiglik wat veroorsaak dat daar sulke groot uitstaande deposito's is?	<input type="text"/> <input type="text"/> 3
1.7.2	Bespreek DRIE interne beheermaatreëls wat in die rekeningkundedepartement in werking gestel kan word, om enige verdere soortgelyke probleme te voorkom.	<input type="text"/> <input type="text"/> 6
1.7.3	Bespreek TWEE stappe wat gedoen kan word indien jou vermoedens van onwettige bedrywighede deur die kassier bevestig word.	<input type="text"/> <input type="text"/> 4

VRAAG 2

2.1

**Algemene grootboek van Clarens Bpk.
BATEVERKOPE**

9

2.2.1	Gebruik die VPA om die getal nuwe aandele wat op 1 Maart 2007 uitgereik is, te bereken.	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> </tr> </table>		5
5				

2.2.2	Bereken die dividende per aandeel vir die jaar geëindig 29 Februarie 2008.	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> </tr> </table>		4
4				

2.2.3	Bespreek EEN rede waarom die aandeelhouers: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Met die dividendbeleid van die maatskappy tevrede sal wees. ▪ Met die dividendbeleid van die maatskappy ontevrede sal wees. <p>Haal finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf.</p>	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				
2.3	<p>Clarens Bpk. se aandele verhandel tans teen R0,85 per aandeel op die aandelebeurs en die netto batewaarde per aandeel is R0,62. Die direkteur het besluit om die res van die gemagtigde aandele teen R0,75 per aandeel uit te reik. Sou jy bereid wees om addisionele aandele teen hierdie prys aan te koop? Staaf jou antwoord deur TWEE redes te verskaf.</p>	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>5</td></tr></table>		5
5				

2.4 **Kontantvloeistaat van Clarens Bpk. vir die jaar geëindig
29 Februarie 2008**

43

	Nota	
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite		
Kontant verkry uit bedrywighede	1	
Rente betaal		
Dividende betaal		
Inkomstebelasting betaal		
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		
Netto verandering in kontantekwivalente		
Kontant & kontantekwivalente aan die begin van jaar		
Kontant & kontantekwivalente aan einde van jaar		

Notas tot die kontantvloeistaat:

1. Rekonsiliasie tussen wins voor belasting en kontant verkry uit bedrywighede:

Netto wins voor belasting	
Aangesuiwer vir:	
Bedryfswins voor verandering in bedryfskapitaal	
Verandering in bedryfskapitaal:	
Toename in	
Afname in	
Toename in	
Kontant verkry uit bedrywighede	

70

VRAAG 3

3.1.1

**ALGEMENE GROOTBOEK VAN SIKA BEPERK
FINALEREKENINGE-AFDELING**

Dr				VERDELINGSREKENING				F3	Cr

12

3.1.2	<p>Lewer kommentaar oor die likiditeitsposisie van die maatskappy in 2008 in vergelyking met 2007 deur DRIE finansiële aanwysers in jou antwoord aan te haal.</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </table>		6
6				
3.1.3	<p>Maak TWEE aanbevelings aan die direkteure oor hoe die likiditeitsposisie verbeter kan word.</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> </table>		4
4				

3.1.4

SIKA BEPERK
BALANSSTAAT SOOS OP 30 JUNIE 2008

BATES	
Nie-bedryfsbates	
Tasbare bates	
Finansiële bates	
Vaste deposito: Noordwes Bank	
Bedryfsbates	
Vorraad	259 200
Handel en ander ontvangbare bedrae	
Kontant en kontant ekwivalente	
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
Gewone aandeelhouders ekwiteit	
Gewone aandelekapitaal	
Aandelepremie	
Behoue inkomste/verdeelbare reserwes	
Nie-bedryfslaste	
Verbandlening: GP Bank	
Bedryfslaste	
Handel en ander betaalbare bedrae	
Oortrokke bank	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

3.2.1	Wie is verantwoordelik om toe te sien dat die finansiële state opgestel word?	<input type="text"/> <input type="text"/>
3.2.2	Aan watter hoofgroep persone sal die ouditeure hul ouditeursverslag rig en waarom word heirdie verslag aan die groep persone gerig?	<input type="text"/> <input type="text"/>
3.2.3	Die ouditeursverslag verwys na die Internasionale Finansiële Verslag-doeningstandaarde (IVS). Verduidelik waarom ouditeure die IVS in berekening moet bring wanneer hulle hul mening lug?	<input type="text"/> <input type="text"/>
3.2.4	Moet die aandeelhouders tevrede wees met die ouditeursverslag? Gee EEN rede vir jou antwoord.	<input type="text"/> <input type="text"/>
3.2.5	Indien die ouditeure nalaat om hul pligte na behore uit te voer, kan dit ernstige gevolge vir hul inhou. Bespreek TWEE voordele vir die direkteure/aandeelhouders van SIK A Bpk. van die feit dat alle ouditeure aan 'n professionele liggaam moet behoort.	<input type="text"/> <input type="text"/>

--	--	--

3.2.6	<p>S. Siven, die ouditeursvennoot, wat die oudit by SIKa Bpk. doen, gaan met L Lyn, die finansiële direkteur by SIKa Bpk. op 28 Desember 2008 trou.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sal dit die oudit van SIKa Bpk. op enige wyse beïnvloed? Gee 'n rede vir jou antwoord. ▪ Watter raad sal jy aan S Siven gee?	<table border="1" data-bbox="1282 1333 1372 1417"><tr><td></td></tr><tr><td>5</td></tr></table>		5
5				

70

VRAAG 4

4.1.1	Verduidelik EEN verskil tussen die <i>periodieke</i> en <i>deurlopende</i> voorraadstelsels.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4		
4						
4.1.2	Gebruik die gewegdegemiddelde-voorraadwaarderingsmetode om die volgende te bereken: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Waarde van eindvoorraad op 29 Februarie 2008 • Bruto wins vir die jaar geëindig 29 Februarie 2008	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>12</td></tr> <table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>6</td></tr></table></table>		12		6
12						
6						
4.1.3	Bereken die waarde van die eindvoorraad deur die EIEU-metode te gebruik.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>5</td></tr></table>		5		
5						

4.2.1	Wat sal jy antwoord op Terry se kommentaar in die laaste sin waar hy sê dat dit net ' 'n klomp onsin' is?	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>3</td></tr></table>		3
3				
4.2.2	Indien jy hierdie besigheid van Terry koop, wat sou jy anders doen? Bespreek TWEE punte en gee EEN rede vir elke punt.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>6</td></tr></table>		6
6				
4.2.3	Hoeveel uitset-BTW behoort Terry aan die SAID vir die laaste 6 maande te verklaar het, na aanleiding van die inligting verskaf in die artikel? Skryf 'n berekening neer om jou antwoord te ondersteun.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				
4.2.4	Sou jy as rekenmeester met hierdie voorstel akkoord gaan? Motiveer jou antwoord deur TWEE redes vir jou besluit te gee.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>5</td></tr></table>		5
5				

45

VRAAG 5

5.1.1 NERD VERVAARDIGERS

Produksiekostestaats vir die jaar geëindig 31 Augustus 2008.

DIREKTE KOSTE	
Fabrieksbokoste	
Produksiekoste van voltooide goedere	

**Aantekening by die Finansiële state
Fabrieksbokoste**

5.1.2	Die eienaar, D Dunn, is van mening dat die werknemers nie die grondstowwe effektief gebruik nie of dat die sweetpakke in die fabriek gesteel word. Beveel TWEE interne beheermaatreëls aan wat die bestuur kan implementeer om hierdie problem op te los.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				

5.2 Soweto Skoenfabriek

5.2.1	Bereken die eenheidskoste van produksie.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>3</td></tr></table>		3
3				
5.2.2	Bereken die aantal pare skoene wat vervaardig en verkoop moet word om gelyk te breek.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>10</td></tr></table>		10
10				

45

VRAAG 6

6.1	Bereken die syfers:	
(a)	November 2008 Kontantverkope	<input type="text"/> 2
(b)	Oktober 2008 Kontantaankope van handelsvoorraad	<input type="text"/> 2
(c)	November 2008 Debiteure-invorderings	<input type="text"/> 7
(d)	Oktober 2008 Betaling aan krediteure	<input type="text"/> 5
(e)	Banksaldo van The Smart Store aan die einde van November 2008	<input type="text"/> 2

6.2.1	Verwys na die item Vaste deposito (1 November) soos getoon in die ontvangste-afdeling van die Kontantbegroting. Verduidelik wat na verwagting met die vaste deposito op 1 November 2008 gaan gebeur.	<input type="text"/> <input type="text"/> 2
6.2.2	Bestudeer die kontantbegroting ten einde die totale verwagte kosprys van hierdie toerusting te bereken.	<input type="text"/> <input type="text"/> 3
6.2.3	<p>Die verkoopassistent het by mev. Reddy gekla oor haar voorgestelde salarisverhoging in November 2008.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gee EEN argument om haar mening te ondersteun. ▪ Gee EEN argument om haar mening te weerlê. 	<input type="text"/> <input type="text"/> 4
6.2.4	Verskaf EEN punt van advies aan mev. Reddy in hierdie verband.	<input type="text"/> <input type="text"/> 3

<input type="text"/> <input type="text"/> 30

TOTAAL: 300